

ارزیابی قابلیت اطمینان در سازه‌های هوافضایی

تألیف:

دکتر احمد مامندي

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند

دکتر جعفر اسکندری جم

عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی مالک اشتر

عنوان و نام پدیدآور	سرشناسه
ارزیابی قابلیت اطمینان در سازه‌های هوافضایی / تالیف احمد مامندي، جعفر اسکندری جم.	- مامندي، احمد، ۱۳۰۵ :
تهران: نایمار، ۱۴۰۳.	مشخصات نشر
۱۸۴ ص.	مشخصات ظاهری
978-600-403-594-1	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
اطمینان‌پذیری (مهندسی) Reliability (Engineering)	موضوع
مهندسی هوا فضا Aerospace engineering	
- اسکندری جم، جعفر، ۱۳۴۱ :	شناسه افزوده
TA1۶۹	رده بندی کنگره
۶۲۰/۰۰۴۵۲	رده بندی دیوبی
۹۹۱۸۱۱۷	شماره کتابشناسی ملی
فیبا	اطلاعات رکورد کتابشناسی

انتشارات تایماز

ناشر کتب دانشگاهی، کمک آموزشی و عمومی

ارزیابی قابلیت اطمینان در سازه های هوافضایی

ناشر :	تایماز
مؤلفین :	دکتر احمد مامندي – دکتر جعفر اسکندری جم
مدیر اجرایی :	مجید باشور
نوبت چاپ :	
چاپ و صحافی :	تایماز
شمارگان :	۳۰۰
قیمت :	
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۴۰۳-۵۹۴-۱

حق چاپ و کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به انتشارات تایماز می باشد.
لطفاً خرید اینترنتی از طریق سایت kitabchi.ir امکان‌پذیر می باشد.

آدرس: تهران - خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - خیابان وحید نظری غربی - پلاک ۸۵ - طبقه ۳
تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۰۲۷۴۴ موبایل: ۰۹۱۲۷۲۴۴۵۳۵ واتس آپ ایمیل: taymazpub@gmail.com تلگرام

فهرست مطالب

۹	فصل اول: مقدمه‌ای بر ضریب اطمینان و قابلیت اطمینان
۱۰	۱-۱- مقدمه‌ای بر ضریب اطمینان
۱۱	۱-۱-۱- تاریخچه
۱۲	۱-۱-۲- روش تنش مجاز
۱۳	۱-۱-۴- روش ضریب طراحی آماری
۱۴	۱-۱-۵- روش آماری
۱۴	۱-۲- مقدمه‌ای بر قابلیت اطمینان
۱۹	فصل دوم: مفاهیم اولیه طراحی، ایمنی و ضریب اطمینان
۲۰	۲-۱- ملاحظات طراحی
۲۱	۲-۲- آیین‌نامه‌ها و استانداردهای طراحی
۲۱	۲-۳- ایمنی و مسئولیت‌پذیری در قبال محصول
۲۲	۲-۴- ارزیابی شایستگی
۲۳	۲-۵- تنش و استحکام
۲۴	۲-۶- ضریب اطمینان
۲۶	۲-۷- ضریب طراحی و ضریب اطمینان
۲۷	۲-۸- تنش مجاز و ضریب اطمینان
۲۹	۲-۹- قابلیت اطمینان
۳۰	۲-۱۰- ارتباط مشخصات بارگذاری و ماده با مفهوم ضریب اطمینان
۳۱	۲-۱۱-۱- ضرایب استحکام
۳۱	۲-۱۱-۲- ضرایب استحکام هنگام محاسبه استحکام
۳۵	۲-۱۱-۳- انتخاب ضرایب اطمینان در سازه‌هایی که در پایداری کار می‌کنند
۳۶	۲-۱۱-۴- در نظر گرفتن ارزیابی استاتیکی اطلاعات تجربی در انتخاب ضرایب اطمینان برای سازه‌هایی که در پایداری کار می‌کنند

۳۹	فصل سوم: طراحی اثربخش
۴۰	۱-۱- مقدمه
۴۱	۲-۲- مهندسی اطمینان بخش و طراحی مطمئن
۴۲	۲-۲-۱- طراحی مطمئن ذاتی
۴۲	۲-۲-۲- ضرایب اطمینان
۴۲	۲-۲-۳- پسخورد منفی
۴۳	۴-۲-۳- محدودیت‌های اطمینان مستقل چندگانه
۴۴	۳-۳- ریسک و عدم اطمینان
۴۵	۴-۳- ضرایب اطمینان
۴۷	۵-۳- محدودیت‌های ایمنی یا اطمینان
۴۹	۶-۳- نتیجه‌گیری

۵۱	فصل چهارم: تاثیرهای خطأ، تغییرات، آزمایش و ضرایب اطمینان در ایمنی هواپیما
۵۲	۱-۴- مقدمه
۵۴	۲-۴- عدم اطمینان‌های سازه‌ای
۵۵	۳-۴- اندازه‌گیری‌های ایمنی
۵۵	۴-۳-۱- حاشیه اطمینان
۵۵	۴-۲-۳-۴- خواص بنیادی
۵۶	۴-۳-۳-۴- اجزا و آزمایش‌های گواهی نامه‌ای
۵۶	۴-۴- خطاهای در تنش، بار، هندسه و مواد مجاز
۵۶	۴-۱- خطاهای طراحی
۵۷	۴-۲-۴- خطاهای در اجرا شامل تفاوت‌های بین مقادیر طراحی و متوسط ناوگان‌های موجود
۵۸	۴-۳-۴-۴- ضریب اطمینان متوسط ناوگان
۵۹	۴-۴-۴- قابلیت تغییرپذیری
۶۰	۴-۵- آزمایش‌های گواهی نامه‌ای
۶۲	۴-۱- تاثیر آزمایش‌های گواهی نامه‌ای بر توزیع E_{TOTAL} و S_{FAVG}

۶۵	۴- محاسبه احتمالات شکست
۶۶	۴- نتیجه‌گیری
۷۳	۴- خلاصه‌ای از نتایج به دست آمده
۷۵	فصل پنجم: نظریه‌های اصلی قابلیت اطمینان سازه‌ها و تجهیزات اجسام پرنده
۷۶	۵- مشخصات احتمالی قابلیت تحمل سازه
۷۹	۵- توزیع پارامترهای سیستم: موضوع بار-محیط
۸۲	۵- ملاحظات و دلایل مربوط به انتخاب توزیع
۸۶	۵- روش‌های ارزیابی توزیع قابلیت تحمل سازه
۹۷	فصل ششم: ارزیابی احتمال کار بدون خرابی سازه به هنگام نقایص فنی ناگهانی
۹۸	۶- مشخصه‌های عددی احتمال کار بدون خرابی سازه
۱۰۱	۶- رابطه بین میزان قابلیت اطمینان و ضریب ایمنی
۱۱۷	۶- طراحی سازه بهینه از نقطه نظر قابلیت اطمینان تعریف شده
۱۲۷	۶- تاثیر پراکندگی مقادیر پارامترها در محاسبات استحکام و قابلیت اطمینان سازه‌ها
۱۲۸	۶- روش‌های تعیین مشخصه‌های احتمالی سیستم برای بعضی از مقادیر پارامترهای آن
۱۳۰	۶- تعیین متوالی مشخصات احتمالی سیستم
۱۳۷	فصل هفتم: ارزیابی قابلیت اطمینان سازه بر حسب قابلیت اطمینان اجزای آن
۱۳۸	۷- اتصال متوالی اجزا
۱۴۲	۷- اتصال موازی اجزا
۱۴۶	۷- اتصال مخلوط اجزا
۱۵۰	۷- قابلیت اطمینان سازه در بعضی از انواع نقایص فنی
۱۶۱	فصل هشتم: آزمایش‌های سازه‌ها به عنوان وسیله تامین قابلیت اطمینان ماشین پرنده
۱۶۲	۸- وظایف اصلی تحقیقات تجربی
۱۶۵	۸- انواع اصلی تکمیل‌های تجربی سازه‌ها
۱۶۶	۸- آزمایش‌های استاتیکی

۱۷۳	۲-۲-۸	- آزمایش‌های دینامیکی
۱۷۴	۳-۸	- روش‌ها و ابزار فنی اندازه‌گیری در هنگام انجام آزمایش‌ها
۱۷۸	۲-۳-۸	- اندازه‌گیری تغییر مکان‌ها
۱۷۹	۳-۳-۸	- اندازه‌گیری دما
۱۸۰	۴-۳-۸	- اندازه‌گیری جریان‌های تابشی
۱۸۱	۴-۸	- اتوماسیون آزمایش‌های استاتیکی و دینامیکی سازه‌ها

پیشگفتار مولفان

در این کتاب مباحثی در ارزیابی قابلیت اطمینان در سازه‌های هوافضایی ارائه می‌شود. به‌طور کلی در ساخت و بنای ماشین‌ها و سازه‌ها همیشه عدم اطمینان‌هایی وجود دارد که باید در محاسبات به گونه‌ای وارد شوند. این عدم اطمینان‌ها را می‌توان در سه دسته شامل عدم اطمینان درباره استحکام واقعی مواد به‌کار رفته، عدم اطمینان درباره بارها و نیروهایی که جسم باید تحمل کند و عدم اطمینان درباره تنش‌هایی که بارهای معلوم در یک عضو ایجاد می‌نمایند، گروه‌بندی کرد. برای در نظر گرفتن این سه نوع عدم اطمینان، مهندسان یک ضریب اطمینان به عنوان عددی بزرگتر از یک در طراحی خود به‌کار می‌برند تا اطمینان یابند که هرگز تنش در یک عضو از استحکام آن بیشتر نخواهد شد. از سوی دیگر مهندسان طراح همواره علاقه‌مند می‌باشند تا برآورد و ارزیابی مناسب و قابل اعتمادی از احتمال خرابی یا از کارافتادن سازه کلی و یا اجزای آن را در اختیار داشته باشند.

در فصل اول کتاب مقدمه‌ای بر ضریب اطمینان در طراحی و قابلیت اطمینان ارائه شده است. در فصل دوم کتاب بحث مختصری در مفاهیم اولیه طراحی براساس ضریب اطمینان، آیین‌نامه‌ها و استانداردهای طراحی و محاسبه ضریب استحکام در سازه‌ها انجام شده است. در فصل سوم برای طراحی ایمن یا اطمینان‌بخش، روش تحلیل ریسک احتمالی در برابر خطرات و عدم اطمینان‌ها معرفی شده است. در فصل چهارم تاثیرات خطأ، تغییرات، آزمایش و ضرایب اطمینان در ایمنی هواپیما، محاسبه احتمالات شکست و همچنین سودمندی آزمایش‌های گواهی‌نامه‌ای با بیان نسبت احتمال شکست با آزمایش و احتمال شکست بدون آزمایش، بررسی شده است. در فصل پنجم نظریه‌های اصلی قابلیت اطمینان سازه‌ها و تجهیزات اجسام پرندۀ بررسی شده است. فصل ششم به مطالعه ارزیابی احتمال کار بدون خرابی سازه به هنگام نقايس فنی ناگهانی از نقطه نظر قابلیت اطمینان می‌پردازد. در فصل هفتم ارزیابی قابلیت اطمینان سازه بر حسب قابلیت اطمینان اجزای آن در اتصالاتی از نوع متوالی (سری)، موازی و ترکیبی شناسانده شده است. فصل هشتم آزمون‌های سازه‌ها به عنوان وسیله تامین قابلیت اطمینان ماشین پرندۀ را مورد بررسی قرار می‌دهد.

لازم به ذکر است که نویسنده دوم کتاب در تهیه متن برخی از مباحث فصول این کتاب به صورت گردآوری و تالیف از منابعی به زبان روسی و انگلیسی استفاده نموده و نویسنده اول کتاب کار

ویرایش ادبی و علمی متن و تنظیم فصل‌بندی کتاب را بر عهده داشته است. این کتاب می‌تواند برای آشنایی مقدماتی با مفاهیم نظریه قابلیت اطمینان در سازه‌ها برای دانشجویان مقاطع کارشناسی و تحصیلات تکمیلی در رشته‌های مهندسی مکانیک، مهندسی هوافضا، مهندسی خودرو، مهندسی دریا و مهندسی عمران و همچنین مهندسان شاغل در صنعت، مورد استفاده قرار گیرد. در پایان از مدیریت انتشارات تایمزا جناب آقای مجید باشور سردرودیان بابت چاپ کتاب و همچنین از آقای مهدی رادمهر بابت صفحه‌آرایی آن سپاسگزاری می‌گردد.

احمد مامندي

دانشیار مهندسی هوافضا، دانشگاه آزاد اسلامی واحد پرند

جعفر اسکندری جم

استاد مهندسی هوافضا، دانشگاه صنعتی مالک اشتر

آبان ماه ۱۴۰۳